

Parlamentul
Republicii Moldova

267-07 nr. 529
13 octombrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea aspectelor privind infrastructurile pieței financiare)
(nr.310 din 21.09.2023)**

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, în mod de urgență, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.690 din 20.09.2023, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura raporturilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, adoptarea căroră ține de competența Parlamentului, conform art.66 lit.a) din Constituție.

3. Proiectul de lege prevede modificarea a 7 acte normative, în scopul consolidării aspectelor privind infrastructurile pieței financiare. Necesitatea acestor modificări derivă din prevederile Planului de acțiuni privind ridicarea nivelului de pregătire pentru aderare la Uniunea Europeană și aliniere la legislația UE pe cele 33 de capitole din acquis (PA33), acțiunea nr.9.4; Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (PAG2023), acțiunea nr.2.41 și punctului 25 din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare.

Proiectul de lege a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei și promovat de Ministerul Finanțelor, conform prevederilor pct.40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018.

4. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, comunicăm respectarea condițiilor stabilite de cadrul normativ în vigoare la etapele premergătoare și corespunderea dosarului de însoțire a proiectului de lege cu prevederile art.40 din Legea nr.100/2017.

Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei

1. La noțiunea "Monitorizare", urmează a se concretiza textul "o funcție a băncii centrale" în scop de rigoare juridică și redacțională. Deși, această denumire generică se

utilizează cu referire la băncile centrale ale statelor străine, în sensul Capitolului VI¹ în redacția proiectului de lege se utilizează sintagma "Banca Națională", la cazul respectiv.

2. La pct.2 și pct.4 din proiect care prevăd modificarea art.5 alin.(1) lit.f) și expunerea în redacție nouă a art.49¹, atenționăm că prin Art.I din Legea nr.209/2022 pentru modificarea unor acte normative, aceste articole au fost modificate. Normele de modificare au intrat în vigoare la data publicării, conform prevederilor Art.VII alin.(2) din legea de modificare.

Prin urmare, constatăm nerespectarea principiilor oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, prevăzute la art.3 din Legea nr.100/2017.

3. Capitolul VI¹:

Art.49¹ alin.(3) lit.a) și lit.b) stabilește dreptul BNM:

- să adopte documente de politici și acte normative în care să stabilească principiile și modalitatea de organizare a monitorizării infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și instrumentelor de plată;

- să adopte acte normative care stabilesc condițiile și modul de licențiere și autorizare a administratorilor infrastructurilor pieței financiare și a autorităților de guvernanță a schemelor și aranjamentelor de plată, precum și cerințele față de activitatea acestora în vederea punerii în aplicare a art. 49⁴ alin. (8) și art. 49⁵ alin. (8).

Atenționăm că normele juridice prevăzute la Capitolul VI¹ "Infrastructurile pieței financiare, schemele, aranjamentele și instrumentele de plată" pot fi obiect de reglementare al Legii nr.548/1995 doar în partea ce ține de determinarea competențelor și atribuțiilor BNM. Totodată, constatăm lipsa în lege a unor reglementări clare privind genurile de activitate de administrator al infrastructurilor pieței financiare și a autorităților de guvernanță a schemelor și aranjamentelor de plată, precum și a modului de constituire, desfășurare și stingere a activităților ce țin de infrastructurile pieței financiare și a autorităților de guvernanță a schemelor și aranjamentelor de plată. Astfel, pentru reglementarea integrală și deplină a raporturilor sociale respective, precum și pentru încadrarea dispozițiilor proiectului de lege în cadrul normativ în vigoare se impune necesitatea de reglementare a raporturilor juridice ce țin de activitatea desfășurată de categoriile de subiecți de drept menționați în acest capitol printr-un alt act normativ, care să asigure respectarea principiilor activității de legiferare, prevăzute la art.3 din Legea nr.100/2017. Observăm că normele juridice primare de drept material și procedural se adoptă prin lege, cu respectarea ierarhiei actelor normative, ținând cont de prevederile art.6 și art.16 din Legea nr.100/2017. Ori, potrivit jurisprudenței Curții Europene, în virtutea principiului certitudinii juridice, statul trebuie să respecte și să aplice într-o manieră previzibilă și coerentă legile pe care le-a adoptat, iar dispozițiile legale trebuie să fie accesibile publicului destinat și redactate cu suficientă claritate (Broniowski v. Polonia, 22 iunie 2004, § 184), conform H.C.C. nr.22/2019.

4. La art.49¹ alin.(3) lit.b) conține o normă de trimitere la o altă normă de trimitere, care necesită respectarea potrivit art.55 alin.(3) din Legea nr.100/2017, nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere.

5. La definitivarea proiectului de lege nu sa ținut cont de prevederile Legii nr.214/2023 pentru modificarea unor acte normative (asigurarea transferului de atribuții, conform Legii nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative), intrată în vigoare.

Astfel, în contextul proiectului de lege, *urmează a fi revăzută norma de modificare a art.75¹ alin.(1) și suplimentar propuse modificările de rigoare la alin.(8) al acestui articol, cu referire la competența de monitorizare.*

6. *La art.75² din legea modificată, de asemenea, urmează a fi propuse modificările în contextul modificărilor prevăzute în proiectul de lege, ținând cont de modificările efectuate prin Legea nr.214/2023. Aceste modificări vor asigura concordanța și echilibrul dintre normele juridice concurente, precum și respectarea principiilor oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, conform prevederilor art.3 alin.(1) și alin.(4) din Legea nr.100/2017.*

Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică

1. *La art.26 alin.(2) se va concretiza dacă la elaborarea normei de modificare s-a ținut cont de modificările efectuate prin Art.V pct.29 din Legea nr.209/2022, în vederea neadmiterii de suprapuneri de norme de modificare.*

2. *La art.99 alin.(3), urmează a se concretiza normele de completare la lit.b) și lit.b³), ținând cont de modificările efectuate prin Legea nr.209/2022 (în vigoare din 05.08.2023) și Legea nr.214/2023 (în vigoare din 05.08.2023). Prin Legea nr.214/2023 alineatul (3) a fost expus în redacție nouă, care are subdiviziuni numerotate cu puncte exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, dintre care doar la pct.4) subdiviziunile sunt numerotate cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Astfel, nu este clară și urmează a fi precizată intenția autorului referitor la amplasamentul normelor de modificare (se presupune modificarea pct.3) și completarea cu pct.3¹)).*

Legea nr.234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare

1. *La art.2, noțiunile "Depozitar central unic al valorilor mobiliare sau Depozitar central" și "depozitar central de instrumente financiare sau depozitar central", varianta prescurtată prevăzută pentru utilizare în textul legii este identică și urmează a fi revăzută sau omisă, pentru a nu permite confundarea celor două noțiuni.*

2. *La pct.20, art.23 "Supravegherea și monitorizarea Depozitarului central", atenționăm asupra volumului mare de reglementări cuprinse în text și propunem divizarea articolului respectiv în două articole separate, conform competențelor de supraveghere pe autorități separat pentru BNM și pentru CNPF.*

3. *La alin.(3), în sensul articolului respectiv, în scopul înțelegerii corecte și respectării principiului accesibilității se va explica semnificația și se vor concretiza, la necesitate, următoarele noțiuni utilizate: la lit.f), "intervenții manuale", la lit.g), "identificarea operațiunilor și participanților critici ale Depozitarului central"; la lit.h), "plângerile oficiale recepționate".*

4. *La alin.(9) prevede că "Depozitarul central informează în termen de cel mult o zi lucrătoare autoritățile de supraveghere, în limita competențelor, despre încălcarea regulilor și procedurilor Depozitarului central de către participanții săi și măsurile întreprinse.". Considerăm că aplicabilitatea normei juridice cu caracter imperativ în termenul indicat va genera dificultăți în cazul în care examinarea cazului de încălcare și constatarea faptului de încălcare necesită respectarea anumitor reguli și proceduri, implică necesitatea de respectare a anumitor drepturi și obligații, precum și timp suficient. Iar orice competență și*

responsabilitate stabilite prin lege trebuie să fie gândite în așa mod ca să ofere subiecților de drept posibilitatea de a acționa corespunzător. În acest sens, urmează a se ține cont de principiile de calitate a legii ținând cont de recomandările și constatările expuse de Curtea Constituțională în Hotărârea nr.10/2017, care prevede:

”41. ... pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.”.

În acest sens, proiectul de lege urmează a fi completat și concretizat întru respectarea principiilor activității de legiferare prevăzute la art.3 din Legea nr.100/2017.

5. La pct.25, art.41, normele dispozițiilor de modificare care prevăd substituirea alineatelor (1)-(4) cu alineatele (1)-(13) de renumerotare a alin.(5) și alin.(6) în alin.(14) și alin.(15), urmează a fi revăzute conform uzanțelor tehnicii legislative și prevederilor art.62 din Legea nr.100/2017, care permit expunerea în redacție nouă a articolului.

Proiectul de lege poate fi supus examinării în cadrul ședinței plenare a Parlamentului, conform procedurii regulamentare, ținând cont de obiecțiile expuse în prezentul aviz. Oportunitatea adoptării proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție Generală

Ex. I. Gălușcă (tel.579)